

Iz Radgone. (Razuzdanci — nesreča) V nedeljo 21. jan. sta 2 kmetska sina z neko deklino šla v krčmo na Velki fare Marije-snežne. Ali še preden ti pridejo do krčme, že so vsi hudo napadjeni od 5 drugih kmetskih fantov. Napadjeni se niso upali braniti in se spustijo v pobeg, pri katerem je Andrej Očkrl se spodteknil in padnil na tla tako, da so ga nasprotniki došli. Ti so sedaj nesrečnega fanta grozno pretepali, klali in z noži zbadali. Ena roka je 2krat prebodena, na glavi je videti $\frac{1}{2}$ cola globoka rana, 2 zoba so nesrečniku čisto odtrli. Le hitrej pomoči po zdravniku je se zahvaliti, da ranjenec ni umrl. Uzrok neusmiljenemu klanju je razuzdanost in svaja zaradi ničvrednega ženstva. V Rohrbahu je živela 53letna kočljarka in je nedavno po navadi šla vode zajemat iz mlake; ko se je pripognila, da bi vode zajela, jo naglo ugrabi omotica, reva padne v mlako in se vtopi.

Iz Trbovelj. (Kmetijska podružnica) tukaj živahno deluje. Veselemu napredovanju največ pripomagajo častiti naši gospod župnik M. Stagoj kot njeni predsednik, ki ude marljivo sklicujejo k zborom. Za l. 1877. so napovedani 4 večji zbori, prvi se bo vršil 12. febr. Pri tej priliki se bo razlagalo o predivstvu in o pogozdovanju. *) Po posredovanju centralnega odbora kmetijske družbe v Gradcu dobila je naša podružnica 4 bika marijahoferskega plemena, 2 merjaščeka sufolskega plemena in par francoskih kunccev in mlatilnico. Ta je posebno dobra in vsaki, ki se nje posluži, rad plača na den 50 kr.

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Železnica na Italijansko črez Pontebo še ni dodelana, letos je za njo državni zbor moral še 2 milijona goldinarjev dovoliti; denarjev je že strahovita svota, koji so se na stavljenje železnic potrošili in nekatere so res odveč in ne vržejo niti toliko, da bi za uradnike bilo dosti, ker se po njih premalo blaga in ljudi prevaža; na Rudolfovi železnici sedaj pogosto ni več potnikov, kakor po 5 ali 6. Kako slabo bo še le na železnici, ki jo hočejo potegniti od Sp. Drauberga do Wolfsberga!? Čeravno je jasno kot beli dan, da se ne splača ovo železnico staviti, je državni zbor za letos vendarle odmeril 500.000 fl. — Svitli cesar so ubogej srenji pri sv. Marjeti v labodski dolini poslali 500 fl. za popravo ceste, katero je lani strašan naliv rardrl. Društvu sv. Vincencija v Celovcu, ki podpira uboge, so darovali 200 fl. — V Celovcu so imele čč. ss. uršulinarce šolsko poslopje, katero so same dale le deloma z doneski vsolanih srenj po dobljenem cesarskem dovoljenju na lastnem zemljišču postaviti, ter plačujejo še sedaj od njega dačo. Pri začetku nove šolske dobe so pa gosposke hišo pripisale šolskej srenji in sedaj njo hoče celovski župan (uršulinarcam) prodati za 9000 gld. To je čudno! — Nekoliko daniti se vendar že začinja

po glavah nemških in slovenskih Korošcev. V večih srenjah so pri zadnjih volitvah liberalcem in nemčurjem pot pokazali in izvolili konservativne in narodne srenjske zastope. Tako se je zgodilo na primer tudi v Spod. Borovljah. Tukaj so si narodni možje priborili večino in iz sebe izvolili srenjskega predstojnika g. Jakoba Zablačana. Mož je priden katoličan in slovensk narodnjak dušom i telesom, ki bo svoje dolžnosti gotovo zvesto opravljal na vse strani. Do srečne zmage največ pripomoglo je tamošnje kat. politično društvo, ki pod svojim vrlim predsednikom, g. Gentilini-jem marljivo sklicuje zборе, kojih se vselej veliko število ljudi udeležuje in tako najbolje krepki zoper napade brezvernih liberalcev in zabutih nemčurjev!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar in cesarica bivata sedaj na Dunaju, kamor so došli vsi magjarski ministri, da se z našimi porazumijo. Pravijo, da so se o banki precej že porazumili, vendar še ni dognano vse; ogerski novi bankovci nam bržčas ne bodo izostali. — Zastran sitne knjizice: Lasser, genaunt Anersperg II. je minister Glaser odgovoril, da bo se začela sodnijska preiskava; konservativni poslanci so hotli, naj se o tem v državnem zboru začne razgovarjati; ali liberalni ustavaki so se tega močno ustrašili in so z 94 proti 37 glasom razgovor odbili; pomagalo jim ne bo nič; resnica mora na dan; prihodnjič več. — Poslanci so potem razpravljali o povišanju tarifov na železnicah in o navetu nove postave, po kateri bi se hitrej, kakor do sedaj, vršile eksekutivne prodaje ali dražbe posestev; ne bilo bi treba 3 oklicev. No, mislimo, da se že sedaj dosti hitro posestva po eksekutivnih licitacijah prodajajo; kmetski ljudje so vsi skup že do blizu 300 milijonov goldinarjev zadolženi. — Za francosko svetovno razstavo l. 1878. naši poslanci nečejo dovoliti 700.000 fl. posnemajé nemške Pruse, ki iz sovraštva do Francozev ne pojdejo v Pariz k novej razstavi. Nam se hoče zdeti, da tukaj ni dobro in modro Pruse posnemati. — Ministri zahtevajo novih 9,758.997 fl., med temi samo za nakup neke male železnice in za podporo Prag-Duške železnice na Českem 7,875.000 fl. Tako bo ves primanjkljaj ali deficit letos znašal 39 milijonov in finančni minister bo naredil zlatega dolga za 123 milijonov. Kaj bo z nami in kaj z našimi otroci, če jim bomo toliko dolgov nalagali? — Čehi imajo 9. in 15. febr. volitve; vsi so zedinjeni; Mladočehi so popolnem utihnili. — Ogerski državni zbor je začel posvetovati se o postavi zoper ponarejanje vina. — Dalmatinski zbor je sklenjen, vendar je poprej imenitno postavu sprejel, ki določuje, da je v vseh ljudskih šolah in pripravniških učni jezik ne nemški, ne laški, ampak hrvatski ali srbski. Kedaj bode vsaj na Kranjskem vse slovenski? Vujaške priprave se morajo dovršiti do 15. februarja tako, da se bodo

*) Prosimo za poročilo. Ured.

16. feb. zamogli sklicati vsi rezervisti. Do 1. mar. dobi 8 artilerijskih regimentov nove Uhacijevi kanone.

Vnanje države. Iz Italijanskega se poroča, da so sv. Oče Pij IX. zopet popolnem ozdravili in veliko romarjev iz Francoskega z veseljem sprejeli in jih v jako krepkem govoru spodbujali k stanovitosti in zaupanju v Boga. — V Berlinu, glavno mesto pruske Nemčije, prišel je veliki knez Konstantin, bratruskega carja, in je bil od nemškega cesarja in vseh ministrov sijajno sprejet; ves svet ima to kot znamenje trdne zveze med Nemčijo in Rusijo. Veliko hrupa po Nemškem dela pravda zoper nekega urednika, ki je silnemu Bismarku očital, da se je za 2 milijona tolarjev podmitati dal. — Angleži so nemirni postali, ko so izvedeli, da je nemški cesar nek otok daleč za Ameriko v velikem morju dal od pruskih mornarjev zasesti in pristanišče za nemško brodovje delati. — Francozi trdijo v svojih novinah, da hoče Bismark prilično vso Belgijo, Holandijo in Dansko pograbiti. — Na Španjskem se ustavljajo zopet Baski in drugi predlanjskim premagani privrženci kralja Karlo-sa ter ovirajo novačenje ali nabiranje vojakov. Bati je se novega upora. — V Braziljskem cesarstvu, kder so frajnavrerji pretečena leta srčne katoliške škofo zapirali, je ljudstvo izvolilo 100 konservativnih in samo 20 liberalnih poslancev; zato ima sedaj dežela pa tudi sv. Cerква mir.

Turške homatije. Naši turkoljubi niso ne-sebični, kajti samo jednej nemškej novini na Dunaju so baje Turki plačali 50.000 franko v vzlatu, da za nje piše. Jednako podmitani so nekateri listi na Nemškem, Francoskem in celo na Ruskem (Golos). Ali vse ne pomaga Turkom nič. Turške homatije se čedalje bolj zapletajo; tisti minister Midhad-paša, ki je zadnja 2 sultana ubil in evropske poslance v Carigradu za nos vodil in se naposled vsem pogrozil, češ, da ima Turčija sedaj ustavo, ki bo mohamedanom in kristijanom pravična, bil je uni dan pred sultana pozvan, naglo ugrabljen in v ladji na visoko morje odpeljan in bržčas usmrtjen; ž njim vred je tudi turška ustava pri koncu. Od Srbov zahtevajo Turki preveč in zato so ti vse ponudbe miru zavrgli; da bi turška zastava zopet iz trdnjave v Belemgradu plapotala, tega ne trpi nobeden Srb. V Bosniji so vstaši pri Vakupu napali turško četo, ubili 1 oficirja, 30 mohamedanov in vzeli 80 volov. — Črnogoreci zahtevajo od Turkov velik kos Hercegovine ali pa boj, na katerega se močno pripravljajo. V Atene na Grškem je došel ruski poslanik Ignatijev in je bil sijajno sprejet; Grki bodo šli nad Turke, brž ko Rusi prekoračijo rumunsko mejo. Judi se selijo v sveto deželo in Jeruzalem in njo hočejo od Turkov kupiti, kar bi se lahko zgodilo. Turkom je strašna silna za denar; Judi pa so milijonarji. Rusi so z vojnimi pripravami gotovi; vojna je zbrana in orožana, kakor še nikoli poprej; tudi veliki knez Nikolaj je zopet zdrav; v 3—4 tednih pride car z carjevičem vojne ogledovat in potem se začne boj. Sedaj Rusi delajo na to, da Avstrija ali

ž njimi vred potegne zoper Turka ali pa ostane mirna. V ta namen je prišel ruski poslanec Ignatijev na Dunaj in je car svojega brata poslal k pruskemu cesarju. Tudi je ruski minister Gorčakov razposlal pismo do velevlad, naj izpovejo odločno, kaj namislijo storiti sedaj, ko je Turk vse jihove nasvete zavrgel. Odlagati se ne more več — odločiti se bo treba vsem, ali za Turka ali za Rusa.

Za poduk in kratek čas.

Iz Maribora v Solčavo in savinjsko dolino.

X. Po kosilu je prišel za nama tovariš, ki je prejšnji den v Ljubnem ostal. Moj sošolec, vrli župnik ksaverski, č. g. Krener je dal zapreči svoja bistra konjiča, ki sta kot jelena dirjala z nami proti Gornjemgradu. Cesta je dobra, dovolj široka, večjidel drži skozi gost borov gozd. Kakih 200 stopinj od ceste na strani stojijo iz močnega kamenja zidane, še dobro ohranjene stare vislice. Marsikateri hudobnež je na njih skončal svoje življenje in tako siloma pahnjen bil iz človeške družbe, v kateri ni hotel po človeške živeti. Bolj redko bi slišali o hudodelstvih, ako bi se z zločinci ostreje postopalo. Prepeljavši se skozi gozd zagledamo rodovitne njive in črez nekoliko bili smo v Gornjemgradu, ki je bil nekdanj imeniten kraj. Plemenitaš Teobald Kager in jegova žena Truta sta l. 1140. vsa svoja tukajšnja posestva darovala Bogu s tem posebnim namenom, da bi se ondi naselili menihi iz slovitega reda sv. Benedikta. Oglejski nadškof, pod katerega so spadale vse škofije do desnega brega Drave, je temu privolil in tako je bilo prvo seme vsejano za pravo pobožnost, znanstva, umetnosti in sploh za pravo krščansko omiko, katere goreči gojitelji so bili benediktinski menihi. Toda l. 1463. sta cesar Friderik IV. in papež Pij II., ki je poprej bil pri cesarju mnogo let za dvornega tajnika, osnovala novo škofijo v Ljubljani in da bi jo oskrbela z potrebnimi dohodki, sta gornjegraški samostan zatrla in vse premoženje menihov izročila ljubljanskim škofom; vse planine daleč na okrog so njihova lastnina. Do l. 1783. so vsi večjidel v Gornjemgradu prebivali in odtod pastirovali ljubljansko škofijo, 10 jih je tukaj v cerkvi pokopanih. Bilo je tukaj tudi semenišče — collegium Marianum — v katerem so se večjidel že izšolani bogoslovci in novoposvečeni mešniki pod nadzorništvom župnikovim pripravljali na dušno pastirstvo, tudi so med tem opravljali službo kaplanov pri farni cerkvi in pomagali pri velikih shodih takrat močno obiskovane svete poti pri sv. Francisku in Novi-Štifi. Poslopje na 5 voglov in 2 nadstropa zidano je obširno in veličastno, pa precej pastno in tihotno. V jednem voglu so pisarne in stanovanja c. kr. uradnikov, v drugem pa, ki se cerkve drži, imata duhovna gospoda, dekan in jegov kapelan, svoje stanovanje. Prostorna palača ima krasen mostovž.